

ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА СТРУКТУРА СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

Аналізується досвід створення та організаційні структури Сил спеціальних операцій (ССО) армій провідних країн світу (США, Великобританії, Франції, ФРН, Італії). Підкреслюється, що необхідність створення ССО як складової частини збройних сил насамперед викликано змінами у характері і змісті локальних війн та збройних конфліктів. Наголошується, що досвід сучасних збройних конфліктів, висока ефективність бойових дій досягається інтенсивним застосуванням спеціально створених та відповідним чином підготовлених військовослужбовців ССО. Цим Силам відводиться одна з ключових ролей в теперішній глобальній антитерористичній війні. Вивчається структура ССО провідних армій світу.

Ключові слова: сили спеціальних операцій, спеціальна операція, НАТО.

Актуальність проблеми. Сили спеціальних операцій (далі – ССО) багатьох передових армій світу протягом другої половини ХХ ст. поступово еволюціонувалися із органів бойового забезпечення видів збройних сил до нового роду військ зі своїми специфічними завданнями та структурами. ССО були створені у національних збройних силах усіх провідних країн світу, зокрема США, Великобританії, Франції, ФРН, Італії. Необхідність створення ССО як складової частини збройних сил насамперед викликано змінами у характері і змісті локальних війн та збройних конфліктів. Необхідно зауважити, що на сьогоднішній день загальновійськовий бій перестав бути єдиним засобом досягнення перемоги. Переконливим підтвердженням тому є успішне застосування США підрозділів ССО під час бойових дій в Іраку, Югославії і Афганістані. Вивчення історії створення ССО провідних зарубіжних країн та досвіду проведення бойових дій дозволяє екстраполювати теоретичні та практичні розробки іноземних ССО на сучасні військові дії, які проводять Збройні Сили України щодо захисту суверенітету своєї держави від агресії Російської Федерації, яка триває з лютого 2014 року.

Метою даної наукової розвідки є аналіз досвіду створення та організації структури ССО провідних країн світу (США, Великобританії, Франції, ФРН, Італії).

Слюсаренко Андрій Віталійович, кандидат історичних наук, доцент, заступник начальника Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного з наукової роботи, м. Львів.

© Слюсаренко А.В., 2018

В Офіційному виданні міністерства оборони США подається таке відповідне визначення спеціальних операцій: “Спеціальна операція військ (сил) у військовій справі – воєнні дії, що проводяться спеціально створеними, організованими, підготовленими, оснащеними й забезпеченими силами спеціальних операцій, що комплектуються ретельно підібраним особовим складом, з використанням спеціальної (нестандартної) тактики, і технічних засобів, які є непридатними військовим формуванням регулярних збройних сил” [1, с. 2].

Склад сил і засобів, які застосовуються у спеціальних операціях, залежить від мети операцій, умов обстановки і може включати: підрозділи спеціального призначення; аеромобільні частини; розвідувальні органи агентурної розвідки; частини психологічної боротьби; партизанські та інші іррегулярні формування, які діють в тилу противника; сили і засоби воєнно-транспортної авіації, повітряних командувань, армійської авіації; ракетні війська і артилерію; на приморських напрямках і в прикордонних районах частини ВМС та прикордонної служби.

Як показав досвід сучасних збройних конфліктів, висока ефективність бойових дій досягається інтенсивним застосуванням спеціально створених та відповідним чином підготовлених військово-вслужбовців сил спеціальних операцій. ССО відводиться одна з ключових ролей в теперішній глобальній антитерористичній війні.

На сьогодні США мають найбільші за чисельністю ССО, які об'єднані в Об'єднане командування сил спеціальних операцій (US SOCOM/ ОКСО) [3, С. 14]. US SOCOM / ОКСО було створене у 1987 році з метою виправлення суттєвих помилок, допущених керівництвом США при плануванні та проведенні операцій щодо врегулювання конфліктів низької інтенсивності (проти слабко озброєного противника) [4, с. 16].

ОКСО виконує три основні функції:

1. Надання підготовлених частин та підрозділів ССО у розпорядження об'єднаних бойових командувань ЗС США, американським дипломатичним представництвам та іншим урядовим установам для підготовки особового складу в проведенні спеціальних операцій.

2. Планування та керівництво окремими спеціальними операціями в регіонах за наказом вищого воєнно-політичного керівництва країни.

3. Загальне тилове та технічне забезпечення ССО [5].

Створений в структурі органів управління ССО Центр спеціальних операцій (ЦСО, Center for Operations) включає в себе Центр об'єднаних операцій (Joint Operations Center) та Центр міжвидової взаємодії (Special Operations Joint Interagency Collaboration Center).

На ЦСО покладається:

- розробка глобальних стратегій, сценаріїв;
- відпрацювання рекомендацій на застосування ССО;
- планування, управління, а також контроль за проведенням спеціальних операцій по всьому світу.

Технічну основу центру складає система CPE (Collaborative Planning Environment), яка функціонує на базі інформаційної мережі Інтернет [6]. Система CPE забезпечує надійний зв'язок командувача ОКСО з посадовими особами, які відповідають за планування і прийняття рішень в різних інстанціях, що відносяться до системи органів національної безпеки (в тому числі: МО США, ОКНШ, міністерства видів ЗС США, регіональні об'єднані командування, розвідувальне співтовариство США, державний департамент, державне казначейство, Міністерство юстиції, енергетики, транспорту тощо).

Командування спеціальних операцій в зоні Об'єднаного Північного командування ЗС США (КСО на континенті), починаючи з жовтня 2002 року стало відповідальним не тільки за забезпечення бойової підготовки об'єднаних ССО та проведення об'єднаних, багатонаціональних та міжвидових операцій, а й почало діяти відповідно до планів командувача Північного командування ЗС в інтересах забезпечення оборони території США. Виходячи з зазначеного вище, на КСО на континенті покладено чотири основних завдання:

1. Забезпечення ОВТ ССО всіх видів ЗС на ТВД. При цьому значна увага приділяється підготовці штабів та командирів об'єднаних оперативно-тактичних угруповань.

2. Постійне вдосконалення взаємодії між об'єднаними оперативно-тактичними угрупованнями та об'єднаними ССО.

3. Сприяння інтеграції видів ЗС в об'єднанні ЗС.

4. Проведення спеціальних операцій з оборони території США [7, С. 20].

Південне командування спеціальних операцій (ПКСО) є складовою частиною Об'єднаного південного командування ЗС США.

До складу ПКСО входять три оперативних підрозділи: 3 рота 3 батальйону 7 групи СпП СВ, 4 підрозділ спеціальних бойових дій (СБД) ВМС, 4 рота 160 ап ССО сухопутних військ.

ПКСО виконує наступні завдання:

1. Надання допомоги іншим державним структурам США у навчанні підрозділів місцевих ЗС щодо боротьби з виробництвом та розповсюдженням наркотиків.

2. Зміцнення регіональної стабільності шляхом надання допомоги дружнім державам в плані протидії загрозам, що націлені на їх безпеку.

3. Зміцнення дружніх зв'язків з місцевими ЗС.

4. Перебування у постійній готовності до проведення спеціальних операцій для забезпечення національних інтересів США.

Командування спеціальних операцій в Європі (ЄКСО) відповідає за управління діями підрозділів ССО по всій зоні відповідальності Об'єднаного командування ЗС США в Європі. До складу ЄКСО входять підрозділи ССО всіх видів ЗС США, які дислокуються в Європі.

Центральне командування спеціальних операцій (ЦКСО) є складовою частиною Об'єднаного центрального командування ЗС США [8]. Забезпечує передову присутність підрозділів ССО в Іраку, Афганістані, Бахреїні, Кувейті та Джібуті.

Командування спеціальних операцій в Тихоокеанській зоні (КСОТОЗ), штаб – військова база Кемп-Сміт (о. Оаху, штат Гаваї) входить до складу Об'єднаного командування ЗС США в Тихоокеанській зоні. КСОТОЗ надає допомогу у виконанні завдань Об'єднаного командування шляхом участі в програмах з розмінування, боротьби з розповсюдженням наркотиків, двосторонніх та багатосторонніх навчаннях, шляхом проведення щорічних конференцій щодо спецоперацій в ТОЗ тощо.

Командування спеціальних операцій Кореї (КСОК), штаб – військова база Кемп-Кім (м. Йонгсан, Південна Корея) входить до складу командування ЗС США в Корейській республіці і відповідає за проведення спеціальних операцій на Корейському півострові. КСОК є єдиним регіональним командуванням спецоперацій, яке не входить до складу жодного об'єднаного командування ЗС США. Основними завданнями КСОК є підтримка готовності до застосування ССО ЗС США у випадку відновлення війни між Південною та Північною Кореєю (в цьому випадку КСОК спільно з командуванням ССО Корейської республіки

створюють єдине Спільне оперативне угруповання спеціальних бойових дій). У мирний час КСОК відповідає за планування, навчання ССО та їх участь у спільних заходах ОБП з ССО ЗС Корейської Республіки.

Об'єднане командування спеціальних операцій нараховує близько 57 тис. осіб, з яких:

- в регулярних ЗС до 44 тис. осіб (41 000 військовослужбовців та 3000 цивільних), в тому числі: ОКСО – до 5 тис. осіб, СВ – до 20 тис. осіб, ВПС – 14,5 тис. осіб, ВМС – 4 тис. осіб.;

- в організаційному резерві близько 19 000 осіб, зокрема: резерв СВ – до 12 тис. осіб, резерв ВПС – 5,5 тис. осіб, резерв ВМС – 1,4 тис. осіб [1].

Сили спеціальних операцій ЗС Великої Британії організаційно входять до складу Сухопутних військ (СВ) та Військово-Морського флоту (ВМФ). Загальне керівництво ними покладено на начальників служб спеціального призначення армії та ВМС, які підпорядковуються відповідно начальникам Головного штабу сухопутних військ та штабу ВМС і водночас є членами Комітету з розвідки та безпеки при уряді Великої Британії [9, с. 12].

ССО Великої Британії включають: спеціальну повітряно-десантну службу (САС), спеціальні підрозділи повітрянодесантних військ та частини спеціального призначення ВМС.

Офіційно служба САС входить у структуру Служби (*штабу*) військової розвідки Великої Британії і підпорядковується командуванню СВ. Практично, служба вирішує завдання, що виходять за рамки завдань ЗС і діє у тісній взаємодії з Таємною розвідувальною службою MI-6.

При залученні у мирний час, а також у регіональних і локальних конфліктах, САС бере участь, головним чином, у розвідувально-диверсійних операціях військово-політичної спрямованості. У воєнний час САС самостійно виконує диверсійно-розвідувальні завдання в оперативно-тактичній глибині військ противника з метою виявлення і знищення ракетно-ядерної зброї, пунктів управління, вузлів зв'язку та інших важливих об'єктів [10, с. 19].

Організаційно частини та підрозділи спеціальних операцій Великої Британії входять до складу видів збройних сил. Загальне керівництво ССО здійснює Міністерство оборони Великої Британії через Штаб оборони. Оперативне керівництво покладено на Постійний об'єднаний штаб.

Основу сил спеціальних операцій Великої Британії складають три окремі полки САС (*один з яких розгорнутий за повним штатом, а два кадровані*), а також чотири навчальні центри, зокрема: розвідувальний; спеціальний; парашутний; комплектування і підготовки.

Організаційно полки спеціальної служби та 63 полк зв'язку входять до складу сухопутних військ, авіаційне крило ССПО – до штабу ПС, батальйон СпО – до штабу ВМС. Рішення на їх застосування приймає Штаб оборони Великобританії, який здійснює оперативне управління через Постійний об'єднаний штаб [9, С. 12–14.].

Сили спеціальних операцій ЗС Франції створені у 1992 р. Командування спеціальних операцій (GCOS – General commandant les Operations Speciales) об'єднало під своїм керівництвом усі частини та підрозділи спеціального призначення, які знаходилися у збройних силах, та частини, які призначені для їх забезпечення.

Частини Командування спеціальних операцій ЗС Франції призначені: „планувати, координувати, проводити на своєму рівні операції, що знаходяться в компетенції спеціально організованих підрозділів, які підготовлені і озброєнні для досягнення воєнних цілей, що визначені генеральним штабом ЗС Франції” [5].

Командування спеціальними операціями діє за чотирма напрямками: співпраця, підтримка, нейтралізація, діяльність з впливу. Перший з цих напрямів – військова допомога за кордоном, яка включає в себе заходи з надання військової допомоги в навчанні військовослужбовців та підготовки підрозділів спеціального призначення іноземних армій (переважно в країнах Африки, що мають з Францією договір про військову співпрацю), а також участь в миротворчих та гуманітарних операціях за кордоном. Другий напрям – проведення військових операцій підтримки (спеціальна розвідка, диверсійні дії, пошуково-рятувальні операції). Третій – включає в себе: боротьбу з тероризмом, визволення заручників, евакуацію французьких громадян з території інших держав, проведення спеціальних заходів у країні противника у мирний час. Четвертий – проведення операцій впливу (психологічні операції та участь в організації роботи громадських організацій).

Командування безпосередньо підпорядковане генеральному штабу ЗС Франції, а командувач КСО є помічником начальника генерального штабу з питань спеціальних операцій. Під його

керівництвом КСО проводить операції та навчання за участю сил спеціальних операцій різних видів збройних сил, а також планує і координує обмін досвідом та навчання з іноземними ССО. Діючи у тісному взаємозв'язку з іншими структурами генерального штабу, командувач бере участь в уточненні воєнної доктрини в частині, що стосується мети та завдань підрозділів спеціального призначення, а також у розробці директив у відношенні підготовки особового складу ССО. У свою чергу, начальник штабу КСО забезпечує координацію дій з начальниками служб та родів військ, що не входять до складу командування.

Командування спеціальних операцій складається з 6 взаємопов'язаних між собою бюро (управлінь): операцій; спеціальної підготовки; досліджень, розвитку та інновацій; телекомунікацій та інформаційних систем; загальних питань; цивільних справ [5].

У завдання бюро операцій входить збір максимальної кількості інформації при підготовці операції. Для цього бюро тісно співпрацює з Дирекцією воєнної розвідки (DRM) та Головним управлінням зовнішньої безпеки (DGSE), які виділяють спеціалістів відповідного профілю для вирішення покладених завдань.

На бюро спеціальної підготовки покладаються завдання щодо організації та забезпечення сумісних навчань для підрозділів та частин ССО і проведення навчань та обмін досвідом з іноземними силами спеціального призначення.

Бюро досліджень, розвитку та інновацій несе відповідальність за розробку та впровадження нових зразків озброєння і спорядження для ССО. Для рішення перерахованих вище завдань при бюро існує дві групи: міжвійськова комісія практичних досліджень і група розробки (у склад групи входять інженери Головного представництва з питань озброєння). Перша з цих груп консультує штаб КСО з питань спеціальних предметів спорядження і озброєння, займається збором в єдину базу даних вимог з боку підрозділів. До завдань другої групи входить тестування і випробування нових засобів озброєння в ключових галузях, наприклад, в сфері оптико-електронних засобів та зв'язку.

Бюро телекомунікацій та інформаційних систем відповідає за зберігання та використання всіх видів інформації та передачу даних в інтересах командування спеціальних операцій [5].

Бюро загальних питань, що забезпечує роботу КСО, включає до свого складу весь адміністративний апарат, а також служби фінансів та рішення загальних службових питань.

Бюро цивільних справ виділяє групи, які займаються інформаційно-психологічною боротьбою у зоні проведення спеціальних операцій. Групи в основному комплектуються з резервістів, які є спеціалістами у своїх областях (адміністрація, право, економіка, промисловість, зв'язок, маркетинг та ін.).

Для виконання покладених завдань Командуванню спеціальних операцій підпорядковані: бригада спеціальних сил СВ, спецпідрозділи ВПС та Командування морської піхоти і частин ССО ВМС.

У збройних силах ФРН частини і підрозділи, призначені для виконання спеціальних завдань, входять до складу видів ЗС країни та здатні виконувати покладені на них завдання у всіх видах операцій як самостійно, так і в складі з'єднань Бундесверу.

Головне командування операціями спеціальних сил відповідає за організацію управління операціями підрозділів Спеціальних сил незалежно від їх видової приналежності. Основні завдання Головного командування:

- планування і управління операціями ССО Бундесверу поза межами ФРН у національних інтересах;
- проведення операцій Спеціальних сил Бундесверу в інтересах багатонаціональних штабів (НАТО);
- виконання функцій Об'єднаного штабу спеціальних операцій багатонаціональних сил;
- загальне керівництво доданими для проведення операцій силами і засобами;
- проведення загальновійськових навчань Спеціальних сил;
- розвиток Спеціальних сил та концепцій їх застосування.

У збройних силах ФРН формування ССО створені як у сухопутних військах, так і у військово-морських силах. 1 квітня 2001 р. в сухопутних військах була сформована дивізія ССО. До її складу увійшли командування і штаб, штабна рота, 26-та і 31-ша повітрянодесантні бригади, 100-та повітрянодесантна зенітно-ракетна батарея, 200-та рота глибинної розвідки, батальйон зв'язку. Загальна чисельність особового складу дивізії становить майже 10 600 осіб [12, с. 26–35]. Основні завдання дивізії спеціальних операцій:

– проведення військових операцій щодо звільнення та евакуації громадян ФРН, німецьких військовослужбовців, заручників, а також громадян інших держав з кризових регіонів та районів бойових дій;

– захист частин та підрозділів ЗС ФРН від диверсійних сил противника (в тому числі в районах дислокації та базування за кордоном);

– проведення військових операцій проти іррегулярних, терористичних та партизанських формувань;

– проведення операцій у тилу противника (розвідка, ціленаведення, знищення та виведення з ладу важливих військових та цивільних об'єктів), а також захоплення плацдармів та їх утримання до підходу основних сил.

Частини та підрозділи, що займаються проведенням психологічних операцій, зведені в 900 бригаду зв'язку, яка адміністративно підпорядковується командуванню СВ та оперативно – Оперативному командуванню бундесверу. До складу бригади входять: 950 батальйон зв'язку, 951 типографічний взвод, 952 навчальний центр підготовки спеціалістів зв'язку та 300 навчальна рота інформації [13, с. 33 – 36]. Основні завдання 900 бригади:

- вплив на морально-психологічний стан особового складу противника;

- розповсюдження дезінформації та чуток;

- участь у заходах оперативного й тактичного маскування.

Сили спеціального призначення збройних сил Італії призначені для виконання спеціальних завдань, входять до складу з'єднань видів збройних сил країни. Так, наприклад, основні завдання 9 штурмового парашутного полку:

• ведення бойових дій в тилу противника;

• організація розвідки об'єктів противника в оперативній глибині;

• збір інформації в ході миротворчих операцій;

• здійснення морально-психологічного тиску на війська противника;

• звільнення заручників та евакуація італійських громадян;

• проведення терористичних операцій;

• організація акцій саботажу на території противника.

Основні завдання альпійського парашутного батальйону:

– виконання спеціальних завдань за наявності підвищеного рівня небезпеки;

– ведення бойових дій у важкодоступній місцевості та глибокому тилу противника;

– проведення розвідувальних заходів;

– організація диверсій та акцій саботажу;

– знищення важливих об'єктів.

Група бойових плавців-диверсантів входить до складу ВМС Італії та безпосередньо підпорядкована начальнику Головного штабу ВМС.

Головним призначенням групи є проведення спеціальних операцій в тилу противника як на суші, так і на морі; протидія диверсійним підрозділам військ противника; ведення розвідки об'єктів противника; боротьба з терористами та розмінування об'єктів; підготовка фахівців суміжних професій інших структур; проведення аварійно-рятувальних робіт.

1-й парашутний полк карабінерів є спеціальним підрозділом Військ карабінерів ЗС Італії. Структурно полк входить до складу 2 бригади дивізії Мобільних сил Військ карабінерів і залучається як до проведення самостійних спеціальних операцій, так і до спільних з іншими частинами і підрозділами національних ЗС. Основні завдання: ведення бойових дій у важкодоступних районах (гірська, лісиста місцевість) в умовах збройного конфлікту; організація розвідки об'єктів противника; проведення операцій з блокування та розблокування районів у зонах виникнення конфлікту; організація патрулювання; збір інформації в ході миротворчих операцій; звільнення заручників та евакуація італійських громадян.

Висновки. Таким чином, в країнах НАТО у національних збройних силах сформовані підрозділи ССО та окремі органи управління (*командування*), які забезпечують найбільш ефективне їх застосування та координацію взаємодії з іншими видами ЗС і родами військ (*Об'єднане командування спеціальними операціями / США, Франція; Головне командування операціями спеціальних сил / ФРН*). Оперативне управління силами спеціальних операцій здійснюють Генеральний штаб (*Штаб оборони*) ЗС (*Франція*), ОКНШ (*США*) через відповідні командування ССО, Генеральний інспектор через оперативне командування бундесверу (*ФРН*).

Ряд країн НАТО (*Велика Британія, Італія, ФРН*) не мають об'єднаних командувань ССО та представлені тільки двома їх компонентами – наземним і морським. В цьому випадку частини та підрозділи ССО оперативно підпорядковуються командуванням видів ЗС, а в разі їх бойового застосування в інтересах збройних сил – головним штабам національних ЗС.

Сили спеціальних операцій організаційно містяться у складі Сухопутних військ та Військово-Морського флоту (*Велика Британія, ФРН*). Основу сухопутного компонента ССО (найбільшого за чисельністю) складають окремі бригади (*командування*) та

полки спеціального призначення (СП), які включають: органи управління; бойові підрозділи (батальйони /роти СП; роти глибинної розвідки); підрозділи бойового забезпечення (роти спецрадіозв'язку та зв'язку); підрозділи тилового забезпечення; підрозділи підготовки особового складу (навчальні центри). Крім того, до складу сухопутного компонента ССО (США, Франція) входять підрозділи армійської авіації (160 авіаційний полк СО та загін СО армійської авіації, відповідно), які відповідають за перекидання та забезпечення підтримки підрозділів ССО в районах оперативного призначення. В ряді європейських країн (Італія, ФРН) бойові підрозділи ССО підсилюються вертольотами зі складу бригад армійської авіації СВ.

1. North Atlantic Treaty Organization (13 December 2013). "Allied Joint Doctrine for Special Operations". NATO Standard Allied Joint Publication. Brussels: NATO Standardization Agency. AJP-3.5 (Edition A, Version 1): 1-1.

2. North Atlantic Treaty Organization (17 November 2015). "NATO Glossary of Terms and Definitions (English and French)" (PDF). AAP-06 (Edition 2015). Brussels: NATO Standardization Agency: 2-S-8. Retrieved 18 September 2016.

3. Богдан Б. Силы специальных операций сухопутных войск США // Зарубежное военное обозрение. – 1999. – № 10. – С. 14 – 21.

4. Семенов С. Войска специального назначения армии США // Зарубежное военное обозрение. – 1986. – № 6. – С. 15 – 22.

5. U.S. Special Forces Command / www.specialoperations.com.

6. Енциклопедія спецназа. „Краповые береты”, рейнджеры, командос. – М.: Яуза, Эксмо, 2008. – 480 с.

7. Звіт про науково-дослідну роботу „Аналіз чисельності та оперативних завдань, що виконуються частинами сил спеціальних операцій провідних країн світу”. Шифр – „Число” (заключний). – НЦ СВ ЛІСВ НУ „ЛП”, м. Львів, 2009 р. – 156 с.

8. Райан М., Менн К., Стилуелл А. Энциклопедия сил специального назначения. / Пер. с английского А. Гришина; под ред. С. Дробязко. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 256 с.

9. Меженин А. Силы специального назначения вооруженных сил Великобритании / А. Меженин // Зарубежное военное обозрение. – 1994. – № 9. – С. 12–14.

10. Прокофьев С. Силы специальных операций сухопутных войск Великобритании / С. Прокофьев // Зарубежное военное обозрение. – 1999. – № 3. – С. 19–26.

11. Шмелёв Ю. Силы специального назначения Великобритании / Зарубежное военное обозрение. – № 9. – 2006. – С. 27–33.

12. Тороп Ю. В., Овчинникова Е. А. Силы специальных операций вооруженных сил ФРГ / Ю. В. Тороп, Е. А. Овчинникова // Армейский сборник. – 2001. – № 2. – С. 26–35.

13. Мосалёв В. Силы специального назначения бундесвера / Зарубежное военное обозрение. – № 9, 2003. – С. 33–36.

14. Михайлов А. Силы специальных операций европейских стран НАТО / А. Михайлов // Зарубежное военное обозрение. 1996. – № 7. – С. 6 – 10.

Надійшла до редколегії 22.12.2017 р.

Рецензент: *Д.В. Веденєєв*, доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник науково-дослідного центру воєнної історії Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, м. Київ.

Slusarenko A.V.

EXPERIENCE OF CREATION OF SPECIAL OPERATIONS FORCES AND THEIR STRUCTURE IN THE WORLD'S LEADING COUNTRIES

The article analyzes the experience of creation of Special Operations Forces (SOF) and their organizational structure in the world's leading countries (the USA, Great Britain, France, FRG and Italy). It is emphasized that the experience of present-day armed conflicts, high efficiency of military operations is gained by intensive employment of specially formed SOF and properly trained servicemen. Special Operation Forces play a key role in present-day global antiterrorist war. SOF structure of the world's leading countries is also examined in the article.

Key words: Special Operations Forces, special operation, NATO.